

DE ERFGENAAM
VAN
REDCLYFFE

DEEL 1: DE AANKLACHT

DE ERFGENAAM
VAN
REDCLYFFE

DEEL 1: DE AANKLACHT

Charlotte Mary Yonge

Ter nagedachtenis aan:

ABRAHAM KUYPER (1837-1920)

Gedenk uw voorgangers, die u het Woord van God gesproken hebben; en volg hun geloof na, en let op de uitkomst van hun wandel — Hebreëen 13:7.

De Erfgenaam van Redclyffe

Oorspronkelijke titel: *The heir of Redclyffe* (1853)

Schrijfster: Charlotte Mary Yonge

Vertaling: W.J. Boot

Foto omslag: Hans Braxmeier / David Mark (Pixabay)

ISBN: 9789464656749

© 2022. W.J. Boot

*None of all the wreaths ye prize,
But was nurst by weeping skies;
Keen March winds, soft April showers,
Braced the roots, embalmed the flowers.
So, if ever that second spring
Her green robe over you shall fling,
Stern self-mastery, tearful prayer,
Must the way of bliss prepare.
How should else earth's flowerets prove
Meet for those pure crowns above?
— Lyra Innocentium*

PERSONAGES

Familie Edmonstone:

Meneer Edmonstone (van half-Ierse afkomst).

Mevrouw Edmonstone: zuster van de aartsdiaken Morville, de vader van Philip Morville.

Kinderen: Charles, Laura, Amabel en Charlotte.

Het geslacht Morville:

(1) Morvilles van Stylehurst:

Deze tak van het geslacht Morville werd ooit ontferd door Sir Hugo (van Redclyffe).

Aartsdiaken Morville (overleden); broer van mevrouw Edmonstone.

Kinderen: Margaretha, Fanny (overleden) en Philip. Margaretha was getrouwd met dokter Henley en woonde in St. Mildred.

(2) Morvilles van Redclyffe:

Sir Guy Morville (grootvader).

Sir Guy Morville (zoon – overleden). Was getrouwd met Marianne Dixon, zuster van Sebastiaan Bach Dixon, violist.

Sir Guy Morville (kleinzoon).

[uitspraak Guy: Ge van *Gedanke* (Duits) en 'ai' : Gai]

Voorgeslacht:

Sir Hugo Morville, één van de moordenaars van Thomas à Becket, aartsbisschop van Canterbury.

Sir Hugo Morville, die ten tijde van Koning-Stadhouder Willem III leefde en waar Guy Morville op leek.

Ierse familie:

Lord en Lady Kilcoran: neef van de moeder van meneer Edmonstone.

Kinderen: Maurice, Evelien, Mabel, Helen en nog twee zoontjes.

Lady Mabel: moeder van meneer Edmonstone, die in Ierland woonde, samen met haar dochter, tante Charlotte.

Anderen:

Aartsdiaken Ross, met zijn dochter Maria (East Hill).

Lord Thorndale (Moorworth), buurman van Redclyffe. Zijn zoon James was een vriend van Philip.

DE ERFGENAAM VAN REDCLYFFE

DEEL 1 : DE AANKLACHT

HOOFDSTUK 1

*In such pursuits if wisdom lies,
Who, Laura, can thy taste despise?
— John Gay.¹*

De woonkamer van huize Hollywell was één van de meest geliefde kamers van het huis. Daar leek een bijzondere huiselijke sfeer te hangen. Niet alleen midden in de zomer, als de grote ramen op de tuin openstonden, maar ook nu, bij het begin van ons verhaal. Het helder brandend vuur en vazen vol met geurende planten uit de kas, vormden een tegenstelling met de koude mist en bladerloze bomen van de novembermaand. Er waren twee personen in de kamer: een jong meisje dat aan de ronde tafel zat te tekenen en een jongen die op een rustbank bij het vuur lag, omringd met boeken en kranten, en met een paar krukken naast hem. Beiden keken met een glimlach van welkom op toen een lange, knappe jongeman binnenkwam die ze beiden begroetten met: "Goedemorgen, Philip."

"Goedemorgen, Laura. Goedemorgen, Charles; ik ben blij dat je weer beneden bent! Hoe gaat het met jou vandaag?"

"Het gaat zijn gangetje, dank je," was het antwoord dat Charles wat mistroostig gaf.

"Ben je lopend?" vroeg Laura.

"Ja. Waar is mijn oom? — Ik ben op het postkantoor geweest en heb een brief voor hem meegebracht. — Die heeft Moorworth als postmerk," voegde hij eraan toe en hij haalde de brief tevoorschijn.

"Waar ligt dat?" vroeg Charles.

"Dat postmerkdistrict hoort bij Redclyffe, het landgoed van Sir Guy Morville." ²

"Die oude Sir Guy! Wat kan hij mijn vader te zeggen hebben?"

"Weet je dan niet," zei Philip, "dat mijn oom voogd zal zijn van de jongen — zijn kleinzoon?"

"Wat? Nee, dat wist ik niet."

"Ja," ging Philip verder, "toen de oude Sir Guy erop aandrong dat mijn vader het voogdijschap op zich zou nemen, stemde hij alleen toe

¹ Vertaling van Engelse teksten: zie pagina 304 ev.

² Uitspraak Guy: Ge van *Gedanke* (Duits) en 'ai': Gai.

op voorwaarde dat mijn oom toezien zou zijn. Nu is dus mijn oom enig voogd en ik ben bang dat er op Redclyffe iets gebeurd is. Het is zeker niet het handschrift van Sir Guy.”

“Je zult even moeten wachten, tenzij jouw nieuwsgierigheid je ertoe drijft op zoek te gaan naar papa,” zei Charles. “Hij is ergens daar buiten, waar hij heel ijverig de taken van Jenkins waarneemt.”

“Echt, Philip,” zei Laura, “het is niet te zeggen hoeveel goeds jij hebt gedaan door hem ervan te overtuigen dat Jenkins fraudeerde. Het plezier nu zelf op het landbouwbedrijf toe te zien, is niet in woorden uit te drukken, om maar te zwijgen over het voordeel niet langer bedrogen te worden.”

Philip glimlachte en kwam bij de tafel staan waar zij zat te tekenen.

“Herken je deze plaats?” vroeg zij, en keek naar hem op.

“Stylehurst, zonder twijfel! Waar is het van gekopieerd?”

“Van deze potloodschets van je zuster die ik in mamma’s plakboek heb gevonden.”

“Je maakt het heel mooi, bijna net zoals het is; alleen is de torenspits wat te smal en die boom — kun je het gebladerte niet veranderen? — Het is een es.”

“O, is het een es? Ik dacht dat het een iep was.”

“En die bomen op de voorgrond zouden zeker wat groener moeten zijn om het contrast met de achtergrond groter te maken. Dat is precies de top van South Moor als het wat meer in de achtergrond zou staan.”

Zij begon de veranderingen aan te brengen en terwijl Philip naar haar vorderingen stond te kijken, verscheen er een weemoedige uitdrukking op zijn gezicht. Opeens riep een stem: “Laura! Ben jij daar? Open de deur en je zult wat zien.”

Toen Philip de deur opende, kwam er een grote camelia binnen. Het lachende gezicht en de blonde, glanzende krullen van de draagster schenen door de donkergroene bladeren heen.

“Dank je! O, ben jij het, Philip? O, nee laat maar; ik moet mijn eigen camelia binnendragen om die aan Charlie te laten zien.”

“Je bent maar wat trots op die ene bloem,” zei Charles.

“Ja, kijk eens hoeveel knoppen er nog aan zitten!” en zij plaatste het bij zijn rustbank. “Is het geen volmaakt mooie bloem, zo zuiver wit en zo regelmatig! Ik ben zo trots dat ik het van mamma en alle tuinmannen gewonnen heb, want het kan nog wel veertien dagen duren voordat er weer één uit is. Deze gaat naar de tentoonstelling. Sam wilde eigenlijk niet dat ik hem zelf naar binnen bracht, hoewel ik hem zelf gekweekt heb en niet hij.”

“Kom, Amy,” zei Philip, toen de bloem van alle kanten bewonderd

was, “laat mij hem voor jou in het raam zetten; hij is te zwaar voor jou.”

“O, pas op,” riep Amabel, maar het was al te laat. Toen hij de plant van haar aannam, stootte de enkele bloem tegen Charles’ tafeltje en brak af.

“O Amy, het spijt me heel erg. Wat jammer! Hoe is het gebeurd?”

“Geeft niet,” antwoordde zij, “het gaat lang mee in een vaas water.”

“Het was erg ongelukkig — het spijt me heel erg — vooral vanwege de tentoonstelling.”

“Bied Sam je verontschuldigen maar aan,” zei Amy, “zijn gevoelens zullen meer gekwetst zijn dan de mijne. Ik denk dat mijn arme bloem tijdens de tentoonstelling toch kou gevat zou hebben en nooit meer zijn hoofd hebben opgericht.”

Haar toon was opgewekt, maar Charles, die haar gezicht in het glas kon zien, verraadde haar door te zeggen: “Veeg je daar een traan weg, o Amy?”

“Ik heb nog nooit een jong van een gazelle verzorgd!”¹ citeerde Amy met een vrolijke lach. Voordat er meer gezegd kon worden, kwam er een man van middelbare leeftijd binnen; kort en tener, met een fris, verweerd, goedhartig gezicht, grijze bakkebaarden en alerte ogen. Hij maakte een gejaagde en onzekere indruk met zijn houding en gebaren. Hij begroette Philip hartelijk en de brief werd aan hem overhandigd.

“Ha! Wat? Laten we eens kijken. Niet het handschrift van de oude Sir Guy. Wat? Wat kan er aan de hand zijn? — Wat? Dood! Dat is wel heel plotseling.”

“Dood! Wie? Sir Guy Morville?”

“Ja, heel onverwachts — arme, oude man.” Hij liep naar de deur, opende die en riep: “Mamma, kom even hier binnen, wil je, mamma?”

Zijn roep werd beantwoord door een lange, knappe dame. Achter haar sloop, met voorzichtige pasjes alsof ze niet wist hoever zij zich moest wagen, een klein meisje van elf jaar oud; haar omhoog gerichte neus en slim gezichtje verrieden nieuwsgierigheid. Zij vloog naar Amabel toe, die haar hoofd schudde, haar vinger opstak, glimlachte en de hand van het kleine meisje vastpakte; ondertussen luisterde zij naar de aankondiging: “Hoor je dat, mamma? Hier is iets schokkends! Sir Guy Morville is overleden, heel plotseling.”

“Ach nee toch! Wel, arme man, ik denk dat niemand ooit zoveel berouw in zijn leven heeft gehad of meer geleden heeft dan hij. Wie schrijft het?”

“Zijn kleinzoon — arme jongen! Ik kan zijn brief nauwelijks ontcijferen.” Hij hield de brief op armslengte van zijn ogen af, zodat

¹ Uit een gedicht van Thomas Moore (1779-1852); een Ierse dichter en zanger.

iedereen een paar regels haastig geschreven, onregelmatig schrift kon zien. Het waren grote letters, die blijk gaven in een stemming van grote droefheid en opwinding neergeschreven te zijn. Hij las hardop:

Geachte mijnheer Edmonstone,

Mijn geliefde grootvader stierf vanmorgen om zes uur. Hij kreeg gisteravond een beroerte en heeft daarna niet meer gesproken, hoewel hij nog een ogenblik liet merken mij te kennen. Wij hopen dat hij weinig heeft geleden. Markham zal alles regelen. Wij stellen voor de begrafenis dinsdag te doen plaatsvinden. Ik hoop dat u in de gelegenheid bent te komen. Ik zou ook aan mijn neef Philip Morville willen schrijven, als ik zijn adres wist. Ik vertrouw erop dat u alles zult zeggen wat gezegd moet worden. Excuseer dit onduidelijk schrift, — ik weet nauwelijks wat ik schrijf.

Uw zeer toegenegen,

Guy Morville.

“Arme jongen!” zei Philip, “hij schrijft met veel gepast gevoel.”

“Hoe triest moet het wel niet voor hem wezen daar zo alleen te zijn!” zei mevrouw Edmonstone.

“Heel triest — heel triest,” zei haar man. “Ik moet maar dadelijk naar hem toe gaan — ja, meteen. Vind je niet — hè, Philip?”

“Ja zeker. Ik denk dat ik maar beter met u mee kan gaan. Dat lijkt mij het meest gepaste ding te doen en ik zou niet te kort willen schieten in enig teken van respect voor de arme, oude Sir Guy.”

“Natuurlijk — natuurlijk,” zei meneer Edmonstone; “dat zou heel gepast zijn. Hij was altijd heel beleefd tegen ons, dat is zeker, en jij bent na deze jongen de naaste erfgenaam.”

De kleine Charlotte maakte een sprong, trok haar wenkbrauwen op en staarde naar Amabel.

Philip antwoordde: “Dat is nu helemaal niet van belang, maar aanzien hij en ik nu de enige vertegenwoordigers zijn van de twee takken van het geslacht Morville, zal het niet aan mij liggen als die oude vete niet zo snel mogelijk vergeten wordt.”

“In de stroom der vergetelheid begraven zou nog edelmoediger klinken,” zei Charles, waar Amabel zo onbeheersbaar om moest lachen dat zij gedwongen was haar hoofd op de schouder van haar kleine zusje te verbergen. Charlotte lachte ook, wat erg onvoorzichtig was, want zij trok daarmee aandacht. Haar vader glimlachte en zei half verwijtend: “Dus jij bent hier ook, nieuwsgierig meisje?” En op de vraag van haar moeder: “Charlotte, wat doe jij hier?” sloop zij terug naar haar schoolklas en keek heel bedremmeld, zonder de voldoening

te hebben de meelevende woorden van haar moeder te horen — “arm kind!”

“Hoe oud is hij?” vroeg meneer Edmonstone, terugkomend op het vorige onderwerp.

“Hij is even oud als Laura — zeventien en een half,” antwoordde mevrouw Edmonstone. “Herinner jij je niet dat mijn broer zei wat een genot het was een gezonde baby als zij was te zien, na het arm, klein ellendig stompertje van Redclyffe gezien te hebben?”

“Hij is uitgegroeid tot een flinke, levenslustige jongen,” zei Philip.

“Ik neem aan dat we hem hier in huis moeten nemen,” zei meneer Edmonstone. “Vind jij ook niet — hè, Philip?”

“Zeker; ik denk dat het heel goed voor hem zou zijn. De dood van zijn grootvader komt voor hem, inderdaad, op een meest gunstig moment. De arme, oude man was zo bang dat hij de verkeerde kant op zou gaan dat hij hem heel —”

“Ik weet het — zo kort hield als maar kan.”

“Het was een strengheid die ik heel nadelig acht voor een jongen met een opvliegend karakter. Het zou een heel gevaarlijk experiment geweest zijn, hem zo opeens naar Oxford te sturen na die strenge opvoeding en jaren van afzondering waar hij aan gewend was.”

“Praat er niet over,” onderbrak meneer Edmonstone en hij spreidde zijn handen in een afkeurend gebaar uit. “We moeten voor hem doen wat we kunnen. Tot zijn vijfentwintigste staat hij onder mijn voogdij. — Zijn grootvader heeft hem tot die tijd gebonden. Als wij hem van verkeerde dingen kunnen afhouden, mogen we blij zijn; zo niet, dan kunnen wij het niet helpen.”

“U alleen bent voor hem verantwoordelijk,” zei Charles.

“Ja, jammer genoeg wel. Als jouw arme vader nog leefde, Philip, zou ik mij geen zorgen hoeven te maken. Ik heb nu zelf heel wat om handen,” ging hij verder, waarbij hij meer gewichtig dan bezorgd keek. “Dat uitgestrekte landgoed van Redclyffe is geen kleinigheid om maar te zwijgen over die jongen. Ook al zou de hele wereld naar mij toe komen om hulp, — ik kan er niets aan doen. Ik moet nu gaan en met mijn mensen praten als ik morgen naar Redclyffe wil. Ga je mee, Philip?”

“Ik moet zo snel mogelijk terug, dank u,” antwoordde Philip. “Ik moet zien dat ik verlof krijg. Laten we afspreken hoe laat we morgen zullen vertrekken.”

Dat werd geregeld. Meneer Edmonstone ging haastig weg en Charles begon een discussie met te zeggen: “Klopt het dat er een spook op Redclyffe is?”

“Dat wordt wel gezegd,” antwoordde zijn neef, “hoewel ik denk dat

het niet zeker is wie het is. Er is een kamer boven de poort die Sir Hugo's Kamer genoemd wordt, maar wie de eer heeft gehad die naam eraan te geven is onbeslist. De Hugo Morville, die Thomas à Becket ¹ vermoord heeft of zijn naamgenoot, de eerste baron, die in de tijd van Willem van Oranje leefde,² toen de vete met onze tak van de familie begon. Kent u de geschiedenis ervan, tante?"

"Het ging om een of ander stuk grond dacht ik," zei mevrouw Edmonstone, "maar ik weet er het fijne niet van. Die Morvilles waren altijd een woest en gewelddadig geslacht. De vijandschap die ooit tussen Sir Hugo en zijn broer was begonnen, werd generatie op generatie op een niet te rechtvaardigen manier in stand gehouden. Ik kan me herinneren dat de Morvilles van Redclyffe in onze familie als monsters werden aangeduid."

"Niet ten onrechte, zou ik denken," zei Philip. "Deze arme, oude man die net gestorven is, heeft een zonderling leven geleid. Verhalen over zijn duels en wild gedrag gaan nog steeds rond."

"Arme man! Ik geloof dat hij er echt op los leefde," zei mevrouw Edmonstone.

"Wat is de ware versie van dat vreselijke verhaal over zijn zoon?" vroeg Philip. "Heeft hij hem echt geslagen?"

"O nee! Zonder dat was het al erg genoeg."

"Hoe dan?" vroeg Laura.

"Hij was enig kind en verloor zijn moeder toen hij nog heel jong was. Hij werd heel onverstandig opgevoed en was even heetgebakerd en gewelddadig als Sir Guy zelf, maar ook heel vriendelijk en vrijgevig. Hij was pas negentien toen hij wegliep om met een meisje van zestien te trouwen; de zuster van een violist die destijds beroemd en veel gevraagd was. Zijn vader was diep beledigd en er was aan beide kanten sprake van vreselijk gewelddadige tonelen. Op een gegeven moment wilde de jongeman graag tot een vergelijk komen. Hij bracht zijn vrouw naar Moorworth en reed zelf door naar Redclyffe om met zijn vader te gaan praten. Ongelukkigerwijs gaf Sir Guy net een etentje voor een jachtgezelschap en had gedronken. Hij weigerde niet alleen hem te ontmoeten, maar ik ben bang dat hij schokkende dingen heeft gezegd. Hij liet tegen zijn zoon zeggen dat hij terug moest gaan naar zijn vioolspelende zwager. De zoon stond in de gang te wachten,

¹ Thomas à Becket (±1118-1170), aartsbisschop van Canterbury, was een Engelse, katholieke geestelijke van Normandische afkomst. Hij werd door vier Normandische ridders vermoord, die meenden in opdracht van koning Hendrik II te handelen.

² Als Engelsen het over 'William of Orange' hebben, bedoelen zij meestal Koning-Stadhouder Willem III. Hij was koning van Engeland, Frankrijk, Ierland en Schotland van 1689 tot 1702; hij was waarschijnlijk de grootste en verstandigste koning die Engeland ooit heeft gehad.

hoorde alles, wierp zich op zijn paard en reed overhaast in het donker weg. Hij sloeg met zijn voorhoofd tegen de tak van een boom en was op slag dood.”

“En zijn arme vrouw?” vroeg Amabel, huiverend.

“Zij stierf de volgende dag toen deze jongen geboren werd.”

“Vreselijk!” zei Philip. “Geen wonder dat de oude Sir Guy sinds die gebeurtenis een andere man was.”

“Ik heb gehoord dat de stilte die op dat ongelukkig gezelschap viel om te snijden was. Het was angstaanjagend, zelfs al voordat ze wisten wat er gebeurd was — voordat kolonel Harewood, die door de bedienden weggeroepen was, besloot de vader te roepen. Geen wonder dat Sir Guy vanaf dat moment een ander man was.”

“Toen liet hij mijn vader komen,” zei Philip, “maar hoe kwam hij daarbij?”

“Ken je het huis van kolonel Harewood in Stylehurst? Vele jaren geleden, toen de wedrennen in St. Mildred wat meer in trek waren, kochten Sir Guy en kolonel Harewood, samen met enkele mannen van dat soort, dat huis en brachten daar elk jaar enige tijd door om zich bezig te houden met iets dat te maken had met het trainen van de paarden. Er waren toen allerlei wanpraktijken onder de bedienden, die zoveel schade in de parochie aanrichtten dat mijn broer zich verplicht zag te protesteren. Sir Guy was eerst erg boos, maar gedroeg zich uiteindelijk beter dan alle anderen. Ik vermoed dat hij getroffen was door de moedige, vastberaden houding van mijn lieve broer, want hij hechtte zich in zeker opzicht aan hem — en mijn broer kon niet nalaten belang in hem te stellen, omdat hij toch wel een goedgehartig karakter leek te hebben. Ik heb hem één keer gezien en ik heb nog nooit iemand ontmoet die mij zoveel deed denken aan een echte edelman. Toen de arme zoon een jaar of veertien was, had hij hier in de omgeving een onderwijzer en was vaak in Stylehurst. Na het ongelukkige huwelijk ontmoette mijn broer hem toevallig in Londen, hoorde zijn verhaal en probeerde verzoening tot stand te brengen.”

“Ja!” zei Philip. “Zijn zij niet naar Stylehurst gekomen? Ik heb een vage herinnering aan iemand die heel lang was en een dame die zong.”

“Ja; jouw vader vroeg hen daar te komen logeren, zodat hij haar kon leren kennen en schreef aan Sir Guy dat zij een klein, lief en eenvoudig ding was, zeker in staat om zich te ontwikkelen. Hij wees ook op het gevaar hen in een omgeving te laten leven als dat van haar broer, die hen eigenlijk onderhield. Die brief werd nooit beantwoord, maar ongeveer tien of veertien dagen na dat vreselijk ongeluk schreef kolonel Harewood om mijn broer te vragen naar Redclyffe te komen. Hij zei dat de arme Sir Guy instemmend gereageerd had bij het

noemen van zijn naam. Natuurlijk ging hij er meteen heen en vertelde mij later dat hij, met al zijn ervaring als predikant, nooit iemand ontmoet had die zo geheel door verdriet verbrijzeld was.”

“Ik vond een groot aantal van zijn brieven tussen de papieren van mijn vader,” zei Philip. “Hij heeft mij een heel hartelijke brief geschreven na de dood van mijn vader. Die mannen van Redclyffe hebben zeker een groot en sterk karakter.”

“Heeft hij toen mijn oom tot erfgenaam benoemd?” vroeg Charles.

“Ja,” zei mevrouw Edmonstone. “Mijn broer was daar niet blij mee, maar hij rustte niet voordat het geregeld was. Het was zinloos hem te wijzen op zijn kleinkind, want hij kon niet geloven dat hij zou blijven leven; en inderdaad, zijn leven hing aan een zijden draadje. Ik herinner mij dat mijn broer me vertelde hoe hij naar Moorworth ging om het kind te zien — want het kon niet naar huis worden gebracht — in de hoop een bericht over te kunnen brengen dat zijn grootvader zou opbeuren. Hij vond daar het kind zo zwak en teer, dat hij dacht er beter aan te doen erover te zwijgen om geen belangstelling ervoor op te wekken. Pas toen het kind twee of drie jaar oud was, durfde Sir Guy het aan hem in zijn hart te sluiten.”

“Sir Guy was een heel opvallende persoon,” zei Philip. “Ik zal mijn bezoek aan Redclyffe vier jaar geleden niet snel vergeten. Het deed mij denken aan een roman en het was heel onwerkelijk — dat mooie, oude huis van rood zandsteen, dat aan de buitenkant bouwvallig was; de gewelfde poort, begroeid met klimop; de grote vierkante binnenplaats, waar de zon nooit scheen en vol was met allerlei geluiden; de grote hal en de met donker hout betimmerde kamers, die nauwelijks door kaarsen konden worden verlicht. Het is een geschikte plek voor spoken.”

“En nu zit die arme jongen daar alleen!” zei mevrouw Edmonstone. “Ik ben blij dat jij en je oom naar hem toe gaan.”

“Vertel eens wat over hem,” zei Laura.

“Hij was het meest onwerkelijke ding daar aanwezig,” zei Philip. “De oude man was kalm en heel zwaarmoedig. Daar kwam zijn deftige houding nog bij, die liet zien dat hij, wat de oude schrijvers zouden noemen, een heer van stand was. Dat maakte dat hij bij zijn huis paste als een kluizenaar in zijn cel of als een ridder in zijn kasteel. Maar toen kwam Guy inbreken in dat sombere huishouden.”

“Op welke manier?” vroeg Laura.

“Hij was altijd in een opgewonden stemming, rende rond, haalde rare capriolen uit, riep holle echo's op door te schreeuwen, kreten te slaken, te zingen en te fluiten. Er was iets in dat gefluit van hem dat mij altijd irriteerde.”

“Hoe paste dit bij de oude Sir Guy?”

“Het was merkwaardig te zien hoe Guy steeds maar tegen hem praatte, hem alles over zijn doen en laten vertelde, lachte, in zijn handen wreef, rondsprong van opwinding — alles zonder maar één enkel woord terug te krijgen; alsof hij tegen een standbeeld praatte.”

“Bedoel je dat Sir Guy het niet op prijs stelde?”

“Dat deed hij op zijn eigen manier. Af en toe was er een blik of een knikje om te laten merken dat hij luisterde, maar het was nauwelijks een aanmoediging, zodat iemand met een minder levendige geest zeker gezwegen zou hebben.”

“Vond je hem over het algemeen aardig?” vroeg Laura. “Ik hoop dat hij niet dat vreselijke Morville-temperament heeft? — O, dat meen je niet. Wat een verdrietig ding.”

“Hij is een aardige jongen,” zei Philip, “maar ik dacht niet dat Sir Guy hem goed heeft begeleid. De arme, oude man richtte al zijn aandacht op hem en dacht er alleen maar aan hoe hij hem voor allerlei kwaad kon behoeden. Hij liet hem nooit met andere jongens zijn en hield hem zo strak aan regels, zo nauw in de gaten en riep hem zo streng ter verantwoording, dat ik me niet kan voorstellen hoe een jongen dat kan verdragen.”

“Toch zeg je dat hij alles wat hij deed vrijuit aan zijn grootvader vertelde,” zei Amy.

“Ja,” voegde haar moeder er aan toe, “ik wilde maar zeggen, zolang dat doorging, lijkt het alsof alles goed was, zou ik denken.”

“Zoals ik al eerder zei,” hernam Philip, “hij is heel openhartig, heeft een goed karakter, maar hij is wel door en door een Morville. Ik herinner me een voorval dat zijn beste en slechtste kanten laat zien. Jullie weten dat Redclyffe een prachtige plek is, met geweldige kliffen die over de zee hangen en met mooie bomen er bovenop. Op één van de meest ontoegankelijke rotsen was er een haviksnest, ongeveer halverwege, zodat je vanaf de top van de afgrond de oude vogels af en aan kon zien vliegen. Wel, wat deed meneer Guy anders dan af te dalen langs die steile helling naar dat nest! Hoe hij er levend vanaf gekomen is, kon niemand zeggen. Zijn grootvader durfde daarna niet meer naar die plek te kijken — maar klimmen deed hij en hij kwam terug met twee jonge haviken in zijn jas geknoopt.”

“Dat is nog eens een echte jongen!” riep Charles enthousiast uit.

“Hij zette heel zijn hart erop die vogels af te richten, zette de bibliotheek op zijn kop op zoek naar boeken over valkenierschap en besteedde er elk vrij moment aan. Op zekere dag liet een knecht een deur openstaan en ze ontsnapten. Ik zal Guy's woede nooit vergeten. Ik weet zeker dat ik niet overdrijf als ik zeg dat hij volkomen buiten

zichzelf van woede was.”

“Arme jongen!” zei mevrouw Edmonstone.

“Net wat dat mispunt verdiende,” zei Charles.

“Niets kon hem tot bedaren brengen totdat zijn grootvader naar buiten kwam. Toen hij hem zag, was hij meteen rustig, liet zijn hoofd hangen, kwam naar zijn grootvader toe en zei: ‘Het spijt me heel erg.’ Sir Guy antwoordde: ‘Mijn arme jongen!’ en er werd verder geen woord meer over gezegd. Ik zag Guy die hele dag niet meer. De volgende dag was hij stil en neerslachtig, maar het meest opmerkelijke deel van het verhaal moet nog komen. Een paar dagen later waren we in het bos aan het wandelen toen we bij het geluid van Guy’s gefluit een gefladder en geritsel hoorden; en kijk, daar kwamen deze twee identieke haviken met hun gekortwiekte vleugels aanwaggelen. Ze waren heel blij gevangen te worden en richtten zich trots op om zich te laten aaien; hun gele ogen keken hem met grote genegenheid aan.”

“Wat een mooie wezens toch!” zei Amabel. “Dat is een heel mooi einde van het verhaal.”

“Het is niet het einde,” zei Philip. “Ik was verbaasd te zien dat Guy zo rustig bleef; hij raakte geheel niet in vervoering zoals dat vaak bij hem ging. Hij nam ze mee naar huis, maar het eerste wat ik de volgende ochtend hoorde, was dat hij was weggegaan om ze aan een boer te geven om de vogels bij zijn fruit weg te houden.”

“Heeft hij dat uit eigen beweging gedaan?” vroeg Laura.

“Dat was precies wat ik graag wilde weten, maar elke zinspelings erop bracht zo’n wolk over zijn gezicht, dat ik het niet geraden vond hem met vragen lastig te vallen. — Ik moet nu gaan. Tot ziens, Amy, ik hoop dat jouw camelia nog een bloem krijgt voordat ik terugkom. Ik zal in ieder geval uit de buurt van die tentoonstelling blijven.”

“Tot ziens,” zei Charles. “Stop die vete zolang in je zak totdat je hem in het graf van de oude Sir Guy kunt begraven, tenzij je van plan bent het met zijn kleinzoon uit te vechten, wat romantischer en opwindender zou zijn.”

Philip was weg voordat hij de zin helemaal uitgesproken had. Mevrouw Edmonstone keek geïrriteerd en Laura zei: “Charlie, ik wilde wel dat jij je niet zo door je humeur liet meeslepen.”

“Ik wilde wel dat ik iets anders had om mij mee weg te slepen!” was het antwoord.

“Ja,” zei zijn moeder en keek hem bedroefd aan. “Jouw goede humeur is een zegen, maar waarom zou je die misbruiken? Als die jou gegeven is om je te ondersteunen bij pijn en handicap, waarom er dan verkeerd gebruik van gemaakt?”

Charles keek meer ontstemd dan beschaamd en de spijt scheen

voornamelijk bij Amabel te zijn.

“Wel,” zei mevrouw Edmonstone, “ik moet naar mijn arme, kleine gevangene gaan kijken.”

“Zeg!” zei Laura toen zij weg was, “het was niet goed Charlotte aan te moedigen te blijven, Amy; jij weet hoe vaak haar nieuwsgierigheid haar in de problemen heeft gebracht.”

“Ik weet het,” zei Amy spijtig, “maar ik had het hart niet haar weg te sturen.”

“Dat is precies wat Philip zegt. Als jij maar wat meer botten en pezen in je karakter had om —”

“Kom, Laura,” onderbrak Charles, “ik wil Philips kritiek op mijn zuster niet horen. Ik had liever dat zij helemaal geen botten had; die zouden dan uitsteken en mij raken. Er zijn al genoeg scherpe kanten in de wereld; die van haar hoeven niet geslepen te worden.”

Hij nam Amy’s ronde, mollige, kinderhand in de zijne en legde zijn nog wittere en zeer benige vingers er overheen en kneep haar “zachte roze kussentjes,” zoals hij die noemde; “niet bedoeld om anatomie op te bestuderen.”

“Ah! jullie twee bederven elkaar maar wat,” zei Laura glimlachend, terwijl zij de kamer verliet.

“En wat doen Philip en Laura met elkaar?” vroeg Charles.

“Elkaar verbeteren, denk ik,” zei Amabel op een verlegen, rustige toon, waarop Charles hartelijk lachte.

“Ik wilde wel dat ik zo verstandig was als Laura!” zei zij even later met een zucht.

“Nooit was een wens zo absurd,” zei Charles, terwijl hij haar hand nog meer kwelde en aan haar krullen trok. “Herroep het direct. Waar zou ik zijn zonder de domme, kleine Amy? Als iedereen mijn verstand naar waarde zou schatten voordat er om mij gelachen werd, zou ik niet zo vaak in ongenade vallen vanwege mijn goede humeur, zoals zij dat noemen.”

“Ik ben maar weinig jonger dan Laura,” zei Amy nog steeds droevig, hoewel zij glimlachte.

“Onzin,” zei Charles. “Jij bent wijs genoeg voor je leeftijd, terwijl Laura zo voortijdig wijs is, dat ik bang ben dat de natuur eens wraak zal nemen door haar iets heel dwaas te laten doen!”

“Onzin!” riep Amy verontwaardigd. “Laura iets doms doen!”

“Ik zou er heel veel van genieten,” ging Charles verder, “haar tot over de oren verliefd te zien worden op deze held, en Philip echt jaloers.”

“Hoe kun je zoiets zeggen, Charlie?”

“Waarom niet? Was er ooit een schoonheid die niet verliefd werd op

de pupil van haar vader?"

"Nee, maar zij zou dan alleen met haar zeer oude vader en een vreselijk humeurige, ongetrouwde tante moeten wonen."

"Goed, Amy, jij zult de ongetrouwde tante zijn."

Toen Laura op dat moment terugkwam, kondigde hij aan dat zij het erover eens waren dat er nog nooit een held was, die niet verliefd werd op de mooie dochter van zijn voogd.

"Als zijn voogd een mooie dochter had," zei Laura, die zich niet van de wijs liet brengen.

"Heb je ooit iemand zo onbeschaamd om een compliment horen vragen?" vroeg Charles.

Amabel vond het niet prettig dat haar zuster geplaagd werd en was zich er ook van bewust dat zij veel tijd verspild had. Zij ging zitten om te studeren, Laura keerde terug naar haar tekening, Charles slaakte een geeuw en bladerde lusteloos in een krant. Zijn mooie, tere gelaatstrekken, die normaal gesproken knap genoemd zouden worden als die niet gebleekt, gescherpt en door pijn getekend waren, verloren geleidelijk hun levendige en nogal satirische uitdrukking, en hulden zich in een waas van lusteloosheid en ontevredenheid.

Charles was op dat moment negentien jaar oud en leed al tien jaar aan een heupziekte. Ondanks alle goede zorgen gaf die ziekte hem vaak hevige pijnen. Zijn benen waren zo verkrampt dat hij geheel kreupel was, terwijl zijn algemene gezondheid zo erg was aangetast dat hij voortdurende zorg nodig had. Zijn moeder was altijd zijn meest toegewijde en onvermoeibare verpleegster geweest, die alles voor hem had opgegeven en dag en nacht voor hem klaar stond. Zijn vader reageerde op elke gril en zijn zusters waren natuurlijk zijn slaven, zodat hij de onbetwiste heer en meester over de hele familie was.

De twee oudere meisjes hadden een gouvernante gehad, die in alles voor hen zorgde, tot een maand of twee voor het begin van ons verhaal, toen Laura oud genoeg was geworden om aan de wereld voorgesteld te worden. De gouvernante vertrok, de twee zusters werden Charles' metgezellen in de woonkamer terwijl mevrouw Edmonstone, die een bijzondere voorliefde en aanleg voor lesgeven had, het onderwijs aan de kleine Charlotte voor haar rekening nam.

HOOFDSTUK 2

*If the ill spirit have so fair a house,
Good things will strive to dwell with it.
— The Tempest (William Shakespeare)*

Eén van de meest geriefelijke kamers van huize Hollywell was de kleedkamer van mevrouw Edmonstone — het was groot en had erkers boven de woonkamer. Het leek weinig op een kleedkamer, behalve dat er een toilettafel was met een zwart-gouden Japans gelakte spiegel en bijzonder gevormde kastjes, die er mooi bij pasten. Haar kamer was aan de ene kant en die van Charles aan de andere. Het was een soort woonkamer boven, waar zij Charlotte onderwijs gaf, rekeningen nakeek, met bedienden overlegde, brieven schreef en waar Charles gewoonlijk te vinden was als hij niet in staat was de trap af te gaan. Het had een sfeer van grote behaaglijkheid, met zijn grote vouwscherm, bedekt met prenten en karikaturen uit de oudheid, zijn boekenplanken, zijn tafels, zijn bijzonder gemakkelijke fauteuils, de grote invalidenbank en de open haard, die altijd beter leek te branden dan enig andere in het huis.

Op een maandagavond lag Charles daar op zijn rustbank in het heldere schijnsel van het vuur, met gesloten luiken en gordijnen. Hij was gekleed in een opzichtige kamerjas met Chinese patronen, allemaal pagodes. De kleine Charlotte zat tegenover hem, ineengedoken op een voetenbankje. Hij was niet altijd even vriendelijk tegen Charlotte. Soms kwam zij met hem in botsing, want ook zij was een verwend kind, had een eigen wil en kon hem soms vervelen. Maar juist nu hadden ze een gemeenschappelijke interesse en hij was heel aardig.

“De klok slaat zes, dus moeten ze binnenkort hier zijn. Ik wilde dat mamma mij naar beneden liet gaan, maar ik moet wachten tot na het eten.”

“Wel, Charlotte, zodra je dan daar binnengaat, steek dan je handen in de lucht en roep dan uit: ‘Wat een geweldige jongen is dat!’ Dat zou echt een compliment zijn!”

“Nee, Charlie; ik heb mamma en Laura beloofd dat ik mij niet meer door jou in moeilijkheden zal laten brengen.”

“Heb je dat? De volgende belofte die je doet kan het beste maar afhankelijk zijn van jouzelf.”

“Maar Amy zei dat ik mij rustig moet houden, want de arme Sir Guy zal te bedroefd zijn om veel lawaai te kunnen verdragen. En als Amy zegt dat ik rustig moet zijn, weet ik dat ik dat inderdaad moet zijn.”

“Dat is waar,” zei Charles lachend.

“Denk jij dat je Sir Guy aardig zult vinden?”

“Dat zal ik pas kunnen vaststellen,” zei Charles op een prekerige manier, “als ik heb gezien of hij zijn haar naar rechts of naar links kamt.”

“Philip kamt dat van hem naar links.”

“Dan zal Sir Guy ongetwijfeld het zijne naar rechts kammen.”

“Is er niet een of ander vreselijk verhaal over die Morvilles van Redclyffe?” vroeg Charlotte. “Ik heb het aan Laura gevraagd en zij zei dat ik niet nieuwsgierig moest zijn, dus weet ik dat er iets van waar is. Toen vroeg ik het aan Amy en zij zei dat het mij geen plezier zou doen het te weten.”

“Ah! ik zou willen dat je erop voorbereid bent.”

“Nou, wat is het? O, beste Charlie! ga jij het mij echt vertellen?”

“Heb je ooit gehoord van een dodelijke vete?”

“Ik heb erover gelezen in de geschiedenis van Schotland. Ze bleven daar elkaar voor altijd haten en vermoorden. Er was een man die de kinderen van zijn vijand uit een varkenstrog liet eten en een andere die zijn hoofd afhakte.”

“Zijn eigen?”

“Nee, dat van zijn vijand. Hij zette het op tafel bij het ontbijt, met een stuk brood in zijn mond.”

“Heel goed; laat het mij weten zodra Sir Guy bij het ontbijt Philips hoofd opdient, met een stuk brood in zijn mond.”

Charlotte schrok. — “Charles, wat bedoel je? Zulke dingen gebeuren nu toch niet meer?”

“Niettemin is er een dodelijke vete tussen de twee takken van het huis Morville.”

“Maar dat is helemaal verkeerd,” zei Charlotte met een angstige blik.

“Verkeerd? Natuurlijk is het verkeerd.”

“Philip zal niets verkeerd doen. Maar hoe zullen ze ooit met elkaar kunnen opschieten.”

“Snap je dat niet? Het moet ons oprecht streven zijn om de vrede te bewaren en alle aanleiding tot onenigheid te voorkomen.”

“Denk je dat er iets zal gebeuren?”

“Wij moeten er zeker rekening mee houden,” zei Charles plechtig.

Op dat moment was het geluid van wielen te horen en Charlotte vloog weg, naar haar eigen observatiepost, en liet haar broer achter, die heel tevreden was over de manier waarop hij haar voor de gek had gehouden. Zij kwam op haar tenen terug. — “Papa en Sir Guy zijn aangekomen, maar Philip niet; ik zie hem nergens.”

“Ah! je hebt dan niet in de jaszak van Sir Guy gekeken.”

“Ik wilde wel dat jij mij niet altijd zo plaagde! Dat meen je toch niet.”

Die humeurig-vragende toon was precies wat hem plezier deed. Hij bleef haar op dezelfde manier plagen totdat Laura en Amabel binnen kwamen rennen met hun verslag over de vreemdeling.

“Hij is aangekomen!” riepen zij met één stem.

“Hij is een echte heer!” zei Laura.

“En ziet er heel aardig uit,” zei Amy. “Wat een mooie ogen!”

“En zoveel uitdrukking,” zei Laura. — “O!”

Haar uitroep en de schrik die ermee gepaard ging, werden veroorzaakt door het horen van de stem van haar vader, dicht bij de deur die op een kier stond. — “Hier is de arme Charles,” zei hij. “Kom binnen om hem te zien; je kunt dan meteen kennismaken, — hè, Guy?” En voordat hij uitgesproken was, waren zowel hij als de gast in de kamer, en Charlotte was vol ondeugende vrolijkheid over de verwarring van haar zuster.

“Wel, Charlie, jongen, hoe gaat het?” was de groet van zijn vader. “Beter, hè? Jammer dat ik je niet beneden heb aangetroffen, maar ik heb Guy naar je toe gebracht.” Toen Charles rechtop ging zitten en Sir Guy de hand schudde, vervolgde hij: “Een mooie kans voor jou, zoals ik hem al zei, om altijd een metgezel bij de hand te hebben; een mooie kans, hè, Charlie?”

“Ik ben niet zo onredelijk om te verwachten dat iemand altijd bij de hand is,” zei Charles glimlachend, terwijl hij opkeek naar het franke, open gezicht. De glanzende groenbruine ogen keken hem vol medelijden aan bij het zien van zijn kreupele, hulpeloze figuur; tegelijk met een duidelijke, hartelijke belofte van vriendschap.

Terwijl hij nog sprak, kwam er een trippelend geluid dichterbij; de deur werd opengeduwde en toen Sir Guy uitriep: “O, Bustle! Bustle! Het spijt me zeer,” verscheen er opeens een grote, mooie cockerspaniël, met een langharige, zijdeachtige, zwart-witte vacht, gekrulde oren, geelbruine vlekken boven zijn schrandere ogen, en met geelbruine poten, omzoomd met zijdeachtige waaiers haar. Daar stond hij, kwispelend, omdat hij zijn meester had gevonden, maar ineengedoken en smekend kijkend, omdat hij geen welkom kreeg, terwijl Sir Guy erg ontsteld leek te zijn over zijn binnenkomst.

“O jij mooie hond!” riep Charles. “Kom eens hier, jij beste jongen.”

Bustle keek echter alleen verwachtingsvol naar zijn meester en bewoog niets anders dan de punt van zijn staart.

“Ah! ik was al bang dat u spijt zou hebben van uw vriendelijkheid,” zei Sir Guy tegen meneer Edmonstone.

“Helemaal niet!” was het antwoord. “Mamma heeft geen bezwaar tegen dieren in huis, hè. Amy?”

“Een gevoelig onderwerp, papa,” zei Laura; “Arme Peper!”

Amy schaamde zich voor haar neiging te gaan huilen bij de herinnering aan de dood van haar dierbare, baldadige terriër. Zij bukte zich om haar gloeiende gezicht te verbergen en stak haar hand naar de hond uit, die het eindelijk waagde dichterbij te komen. Hij wrong nu zijn lichaam in allerlei bochten totdat zijn staart voor zijn gezicht kwam. Hij keek ondertussen smekend naar zijn baas, alsof hij om vergeving vroeg.

“Weet je zeker dat je er geen hekel aan hebt?” vroeg Sir Guy aan Charles.

“Ik? O nee. Kom, jij mooi beest.”

“Kom dan, gedraag je als een brave hond nu je hier bent,” zei Sir Guy. Bustle nam weer de houding aan van een levendige en goed afgerichte spaniël. Hij toonde niet langer een ineengedoken houding en kronkelde zich niet meer in allerlei bochten, maar sprong rond, kwispelde met zijn staart, stak zijn neus in de hand van zijn baas en ging toen kennismaken met de rest van het gezelschap, waarbij hij speciale aandacht schonk aan Charles. Hij legde zijn voorpoten op zijn bank en richtte zich op om hem met een ernstige, beleefde nieuwsgierigheid te bekijken, die heel grappig was.

“Wel, ouwe jongen,” zei Charles, “heb je ooit iets als deze kamerjas gezien? Bevalt hij je? Geef mij je poot en laten wij elkaar eeuwige vriendschap zweren.”

“Ik ben blij dat ik weer een hond in huis zie,” zei Laura, en na nog een paar complimenten volgden Bustle en zijn meester meneer Edmonstone de kamer uit.

“Eén van mijn vaders weloverwogen optredens,” mopperde Charles. “Die arme jongen was liever twintig kilometer verder gaan rijden dan hiernaartoe gesleurd te worden. Echt, als papa ervoor kiest mij zulke kamerjassen op te dringen, moet hij me waarschuwen voordat hij mannen en honden binnenbrengt om van mij een lachobject te maken!”

“Wat een ongelukkig moment,” zei Laura. “Zullen mijn wangen ooit afkoelen?”

“Misschien heeft hij het niet gehoord,” zei Amabel geruststellend.

“Jij hebt niet naar Philip gevraagd,” zei Charlotte met grote ernst.

“Hij logeert bij Thorndale en gaat daarna naar St. Mildred,” zei Laura.

“Ik hoop dat je gerustgesteld bent,” zei haar broer en zij wist niet of ze moest lachen of niet.

“En wat vind je van Sir Guy?”

“Moge hij zijn hond waardig zijn!” antwoordde Charles.

“Ah!” zei Laura, “veel mannen zijn hun vrouw noch hun hond waard.”

“Dokter Henley, veronderstel ik, is de basis voor dat aforisme,” zei Charles.

“Als Margaretha Morville met hem kan trouwen, kan zij zelf nauwelijks veel waard zijn,” zei Laura. “Denk er eens aan: Philips vertrouwen zo geheel te verliezen!”

“O Laura, dat kan zij niet verliezen,” zei Amabel.

Laura keek alsof zij meer wist, maar op dat moment kwamen haar vader en moeder binnen; de eerste wreef in zijn handen, wat hij altijd deed als hij zeer tevreden was. Hij kondigde zijn komst aan door te roepen: “Nou, Charlie; wel jongedames, is hij niet een aardige jongen — hè?”

“Nogal ondermaats,” zei Charles.

“Wat? Hij zal nog groeien. Hij is nog geen achttien, weet je; genoeg tijd; een geschikte lengte; je kunt niet verwachten dat iedereen zo lang is als Philip, maar hij is een fijne vent. En hoe gaat het met jou? — Heb je nog pijn?”

“Hm — wel wat,” zei Charles kortaf, want hij had er een hekel aan vriendelijke vragen te beantwoorden als hij uit zijn humeur was.

“Ach, dat is jammer. Het speet me dat ik je niet beneden in de woonkamer aantrof, maar ik dacht dat je hem graag meteen wilde zien,” zei meneer Edmonstone, teleurgesteld en zich verontschuldigend.

“Ik had liever vooraf geweten wat u van plan was,” zei Charles. “Ik had mij dan wat meer toonbaar kunnen aankleden.”

“Dat spijt me. Ik dacht dat zijn komst je een plezier zou doen,” zei de arme meneer Edmonstone, die zich maar half bewust was van zijn fout. “Ik merk dat het vanavond niet zo goed met je gaat.”

Dat maakte alles alleen maar erger, want het was hetzelfde als openlijk tegen Charles zeggen dat hij uit zijn humeur was. Hij doorzag de bedoeling van zijn moeder, die haastig tussenbeide kwam met een vraag over Sir Guy, en was nog meer geïrriteerd.

“Je zou ze op Redclyffe over hem moeten horen praten,” zei meneer Edmonstone. “Volgens hen was niemand ooit aan hem gelijk. Iedereen zei hetzelfde — de predikant, de oude Markham, allemaal. Zoveel aandacht en zorg voor zijn grootvader, zoveel goed gevoel, zo goed-aardig, nog geen zweem van trots — ik ben er vast van overtuigd dat hij het voor zijn hele voorgeslacht goed zal maken.”

Charles trok sarcastisch zijn wenkbrauwen op.

“Kan hij goed met Philip opschieten?” vroeg Laura.

“Uitstekend. Precies wat we zouden wensen. Philip is zeer met hem

ingenomen en ik heb Guy de hele weg naar huis zitten vertellen wat een geweldige vriend hij zal zijn. Hij is zeker bereid tegen hem op te kijken." Charles maakte een gebaar van wanhopige ontzetting dat niet door zijn vader gezien werd. "Ik zei dat hij zijn hond moest meenemen. Hij wilde het achtergelaten, maar ze leken zo op elkaar gesteld te zijn dat ik het jammer vond ze van elkaar te scheiden en ik kon beloven dat het dier hier welkom zou zijn; h , mamma?"

"Zeker. Ik ben heel blij dat je hem hebt meegebracht."

"Binnenkort krijgen we hier ook zijn paard en rijknecht. Een prachtige kastanje — goed om hem op te vrolijken. Hij is helemaal ondersteboven van de dood van zijn grootvader."

Het was inmiddels tijd om te gaan eten. Charles trok alle mogelijke gezichten van verveling en afschuw over al het eten dat zijn moeder hem voorstelde en eindelijk smeekte zij hem bijna toch iets te nemen. Hij gaf haar op het laatst met veel tegenzin toestemming iets te sturen, waarvan hij niet kon zeggen dat hij het niet lustte. Hij ging daarna een vol uur lang door met het plagen van Charlotte en over het eten te mopperen, totdat Amabel terug kwam en Charlotte naar beneden ging.

"Hm!" riep hij uit. "Nog een zwaan van mijn vader om mee te pronken."

"Vond je niet dat hij er aardig uitzag?"

"Ik zag alleen een opgelaten, onbeholpen jongen."

"Maar iedereen op Redclyffe praat alleen maar goed over hem."

"Alsof dezelfde dingen niet gezegd zouden worden over elke erfgenaam met meer land dan hersens! Ik zou alles hebben kunnen verdragen, behalve zijn voornemen Philip te gaan aanbidden. Hij heeft zich van zijn kant laten misleiden of mijn vader verbeeldt zich iets."

"Schaam je, Charlie."

"Ligt het binnen de grenzen van de waarschijnlijkheid dat hij op verzoek van zijn voogd bereid zou zijn als mentor zijn zeer correcte en prekerige neef te nemen, een arme onderofficier en na hem de eerstvolgende erfgenaam? Geloof me, het is een verbeelding, ingegeven door papa's hoop of door Philips zelfingenomenheid. Anders stelt die ongelukkige jongeman niet veel voor, dankzij een strenge opvoeding en ouderwetse opvattingen."

"James Thorndale is bereid tegen Philip op te kijken."

"Ik denk niet dat die Thorndale-zwaan heel veel beter is dan een tamme gans," zei Charles. "De verbintenis is in zijn geval niet zo ongehoord, aangezien Philip een vriend was die hij zelf uitgezocht en gekozen had en na adoptie door zijn vader niet meer kwijt kon. Maar dat Morville deze 'metgezel van de jonge man' als vriend zou nemen alleen op het woord van een voogd die hij nooit eerder heeft gezien, is

te ongelooflijk — een en al mysterie, dat verzeker ik je, Amy. En hoe ging het tijdens het eten?”

“O, de hond is het liefste dier dat ik ooit heb gezien, zo schrander en zo goed gemanierd.”

“Ik vroeg over de man.”

“Hij zei bijna niets en schrok soms als papa plotseling tegen hem praatte. Hij kromp ineem alsof hij het niet kon verdragen Sir Guy genoemd te worden, dus papa zei dat wij hem alleen bij zijn naam zouden noemen, als hij hetzelfde bij ons wilde doen. Ik ben er blij om, want het lijkt vriendelijker en ik weet zeker dat hij behoefte heeft aan troost.”

“Verspil je meeleven niet, mijn lieveling; weinig mannen hebben het minder nodig. Met zijn bezit, die heidevelden om te jagen, zijn eigen meester te zijn en met gezondheid om ervan te genieten, zijn er genoeg mensen die met hem zouden willen ruilen, ondanks al jouw medelijden, mijn dwaze, kleine Amy.”

“Zeker niet met die vreselijke afkomst.”

“Het kan alles dienen om jezelf op te hemelen. Ik zou trouwens dat spook liever zelf willen hebben.”

“Nou, als je zijn gezicht gezien had, denk ik dat je medelijden met hem zou hebben.”

“Ik word moe alleen al bij het horen van zijn naam! Die voor een vijfde deel van november aangehoord te hebben, is genoeg voor het hele jaar. Hier, zoek iets onder die rommel daar om mij uit voor te lezen.”

Amy las totdat zij voor de thee geroepen werd. Het gesprek beneden ging over Philip, over wiens geschiedenis Sir Guy niet veel wist. Philip was de zoon van aartsdiaken Morville, de broer van mevrouw Edmonstone, een geacht en geleerd man, die ongeveer vijf jaar dood was. Hij liet drie kinderen na, Margaretha en Fanny, vijftwintig en drieëntwintig jaar oud, en Philip, net zeventien. De jongen was de beste van zijn klas; hoog geacht om zijn vlijt en goed gedrag; hij had elke prijs gewonnen die te behalen was; ontving zeer lovende beoordelingen van iedereen die met hem te maken kreeg; en bleek talenten te hebben die hem zeker op weg zouden helpen naar de hoogste universitaire onderscheidingen. Hij was niet thuis op het moment dat zijn vader stierf. Dat gebeurde na een zo korte ziekte dat er geen tijd was geweest hem naar Stylehurst terug te roepen. Er was weinig bezit onder de drie te verdelen en zodra Philip zag met hoe weinig zijn zusters rond moesten komen, gaf hij zijn hoop op academische eer op en tekende voor het leger.

Toen hij dit hoorde, veerde Sir Guy op: — “Hoe nobel!” riep hij, “en

toch wat jammer! Als mijn grootvader het maar geweten had —”

“Ja! Daar was ik van overtuigd,” viel meneer Edmonstone hem in de rede, “en ik ben er zeker van dat Philip zelf dat ook was. Hij wist dat wij nooit onze toestemming zouden geven en dus handelde hij helemaal alleen. Hij schreef aan Lord Thorndale en zei geen woord tegen wie ook, zelfs niet tegen zijn zusters, totdat de zaak geregeld was. Ik ben nog nooit van mijn leven zo verrast geweest.”

“Je zou hem bijna de gelegenheid benijden zo’n offer te mogen brengen,” zei Sir Guy, “maar toch is het heel jammer.”

“Het gebeurde in een voorbarige geest van onafhankelijk willen zijn,” zei mevrouw Edmonstone. “Als hij een plaats in Oxford gekregen had, zou dat voor hem veel beter geweest zijn, denk ik.”

“En nu die arme Fanny dood is en Margaretha getrouwd, wordt heel zijn dure opleiding weggegooid en is alles voor niets geweest,” zei meneer Edmonstone.

“Ach,” zei mevrouw Edmonstone, “hij wilde dat zij in Stylehurst zouden blijven wonen, zodat het nog steeds zijn thuis zou zijn. Het is erg jammer, want nu wordt zijn talent weggegooid en hij is niet echt gelukkig met zijn beroep.”

“Je moet niet denken dat hij niet een praktisch ingestelde man is,” zei meneer Edmonstone. “Ik volg liever zijn raad op dan van wie ook, vooral over een paard; en er komt geen einde aan alle verhalen die ik hoor over zijn gezond verstand en zijn hulpvaardigheid voor andere jonge mannen.”

“U moet iets over James Thorndale vertellen, papa,” zei Laura.

“Ah! dat is een pluim op de hoed van meneer Philip; bovendien is hij jouw buurman — ten minste zijn vader.”

“Ik neem aan dat je Lord Thorndale wel kent?” vroeg mevrouw Edmonstone om na te gaan of Guy wist over wie het ging.

“Ik heb hem één keer tijdens een rechtszitting gezien,” zei Sir Guy; “maar hij woont aan de andere kant van Moorworth en er was geen sprake van wederzijds bezoek.”

“Nou, deze jongen, James Thorndale, de tweede zoon, was werkezel van Philip.”

“Philip zegt dat hij altijd zat te slijmen!” kwam Charlotte tussenbeide.

“Hij redde hem uit de een of andere moeilijkheid,” ging meneer Edmonstone verder. “Lord Thorndale was hem zeer dankbaar, liet hem in zijn huis logeren en werd zeer op hem gesteld. Het was via hem dat Philip een plaats in het leger heeft aangevraagd en hij heeft zijn zoon in hetzelfde regiment geplaatst met de bedoeling dat Philip een oogje op hem zou houden. Hij is nu daar in Broadstone en hij is

een welgemanierde jongeman zoals ik die graag zie. We zullen hem eens te eten vragen en Maurice ook — hè, mamma? Maurice — hij is een jonge, Ierse neef van mij, een beste vent in de grond van de zaak, maar een eindeloze kletsmajoor. — Dat hij daar is, is mijn werk. Ik vertelde zijn vader dat hij niets beters kon doen dan hem in hetzelfde legeronderdeel te plaatsen als Philip. Er gaat niets boven een degelijke vriend en een goed voorbeeld, zei ik, en Kilcoran neemt altijd mijn advies aan. Ik denk niet dat hij er spijt van heeft gehad. Maurice komt de laatste tijd veel minder in moeilijkheden.”

“O papa,” riep Charlotte uit, “Maurice heeft op een gehuurd paard gereden; hardrijden met meneer Gordon en het paard viel onder aan East Hill en brak zijn knieën.”

“Zo gaat het altijd,” zei meneer Edmonstone, “zodra ik me omdraai.”

Hierna ging het gezin in gesprek over allerlei huiselijke zaken en dacht weinig meer aan hun stille gast.

HOOFDSTUK 3

*The hues of bliss more brightly glow
Chastised by sober tints of woe.
— Thomas Gray*

“Waar kan ik hem voor gebruiken?” zei Charles bij zichzelf, terwijl hij Sir Guy Morville, die met een boek bij de tafel zat, aandachtig observeerde.

Hij had nog de ongedwongen houding van een opgroeiende jongen en was zo mager, dat hij langer leek te zijn dan hij in werkelijkheid was. Hij gaf een levendige indruk en hoewel hij achterover leunde was er geen loomheid in zijn houding op te merken. Op elk gerucht keek hij met een uitdrukking van intense aandacht op, wat deed denken aan de kop van een oplettende jachthond. Hij kon niet knap genoemd worden. Zijn ogen waren zijn meest opvallende kenmerk en waren heel bijzonder: licht groenbruin, donkerder naar de rand van de iris, heel helder, het wit was blauw getint en de wimpers ongewoon dik en zwart. De wenkbrauwen waren ook heel donker en hadden een scherp gelijnde hoekige vorm, maar het haar was veel lichter, losjes, zacht en golvend. De natuurlijke schoonheid van het gezicht toonde zich in de blankheid van het bovenste deel van het voorhoofd, hoewel de rest van het gezicht, evenals de kleine spits toelopende handen, door zon en zeebries waren gebruind tot een frisse, gezonde kleur met een gloeiende rossigheid op de wangen.

“Waar kan ik hem voor gebruiken?” ging Charles in gedachten verder. — “Hij zal zijn zout in de pap niet waard zijn als hij zo doorgaat! Hij heeft daar een moeilijk literair werk, dat ik zelfs Philip op een doordeweekse dag nooit zou zien lezen. Hij is puriteins opgevoed, zodat hij waarschijnlijk nergens goed voor is. Ik zal me over hem niet druk maken!” Hij probeerde te lezen, maar keek even later weer op. — “De plaag op hem! Ik kan mijn gedachten niet van hem af houden. Die ernstige blik zit niet op dat zongebruind gezicht alsof het er vanzelf kwam en die ogen zien er niet uit alsof de geest van Redclyffe uitgeblust is.”

Mevrouw Edmonstone kwam binnen en keek rond om iets te vinden om haar gast bezig te houden. Uiteindelijk bedacht zij dat een partij schaken met Charles goed zou zijn. Charles wierp haar een veelzeggende blik toe om aan te geven dat geen van beiden er zin in had, maar zij was er aan gewend hem tegen zijn zin in goed te doen en vertrouwde erop dat alles goed zou komen. Charles was een zeer ervaren schaker en kon zelden iemand vinden die zo goed kon spelen

zodat het echt sport was, maar in Sir Guy vond hij een tegenstander die zich met hem kon meten. Het was een sterk, opwindend spel dat hem dwong op zijn hoede te zijn en hij werd eens zo verrast dat hij schaakmat stond voor hij het wist. Zijn slechte humeur verdampte en hij vond het geweldig een tegenstander te hebben gevonden die het waard was om tegen te spelen. Daarna werd er bijna elke ochtend of avond geschaakt, hoewel Sir Guy er niet veel om gaf, behalve dan om hem een plezier te doen.

Wanneer hij aan zichzelf werd overgelaten, bracht Guy zijn tijd door met lezen of door alleen over de paden te wandelen. Hij zat vaak met zijn boek in de erker van de woonkamer. Soms, als zij het niet verwachtten, merkten de meisjes dat zijn scherpe ogen hen volgden met een uitdrukking van belangstellende nieuwsgierigheid. Amabel zorgde voor Charles en haar bloemen; Laura tekende, schreef brieven en trachtte de stapels boeken en tijdschriften laag te houden, waaronder haar broer, zo leek het, anders bedolven zou worden; — een zinloos werk, omdat hij meestal onmiddellijk vroeg om wat zij net had weggelegd.

Laura en Amabel speelden en zongen allebei; de eerste opmerkelijk goed zelfs. De eerste keer dat zij na de komst van Sir Guy muziek maakten, viel zijn opgetogen blik iedereen op. Hij kwam dichterbij, stond bij de piano waar zij aan het oefenen waren en zong op een gegeven moment met zo'n volle en melodieuze stem een paar noten mee, dat Laura zich verbaasd omdraaide en uitriep: "Jij zingt beter dan wij allemaal!"

Hij kleurde. "Neem me niet kwalijk," zei hij, "ik deed het zonder er erg in te hebben; ik weet niets van muziek."

"Werkelijk!" zei Laura, met een ongelovige glimlach.

"Ik ken de noten niet eens."

"Dan moet jij een heel goed gehoor hebben. Laten we het nog eens proberen."

De zusters waren opnieuw verrukt en verbaasd en Guy keek heel voldaan, zoals mensen dat doen bij de ontdekking van een eigenschap waar ze heel blij mee zijn. Het was voor het eerst dat hij wat leek op te leven. Laura en haar moeder waren het erover eens dat het hem goed zou doen veel muziek te maken en te proberen die mooie stem te ontwikkelen. Iedereen begon inmiddels meer aandacht voor hem te hebben, vooral vanwege zijn grote hulpvaardigheid en vriendelijkheid tegenover Charles, nadat hij geleerd had wat voor hulp hij nodig had. Ook vanwege zijn stil verdriet, waaruit bleek hoezeer hij aan zijn grootvader gehecht moet zijn geweest.

Op de eerste zondag na zijn komst kwam mevrouw Edmonstone

tegen half zes de woonkamer binnen en vond hem alleen bij het vuur zitten; zijn hond lag aan zijn voeten. Toen hij opschrok, vroeg zij of hij daar sinds kerktijd in het donker had gezeten.

“Ik had geen behoefte aan licht,” antwoordde hij met een lange, diepe en onweerstaanbare zucht. Terwijl zij het vuur oprakelde, onthulde de vlam sporen van tranen. Zij wilde hem graag troosten en zei: “De schemering van deze zondagavond is een rustige tijd om na te denken.”

“Ja,” zei hij; “nog maar een paar zondagen geleden —” en daar hield hij op.

“Ach! je was weinig voorbereid op wat komen zou.”

“Helemaal niet. Diezelfde ochtend had hij zaken gedaan met Markham en hij was nog nooit zo helder en scherp geweest.”

“Was je bij hem toen hij onwel werd?” vroeg mevrouw Edmonstone, toen zij merkte dat praten een opluchting voor hem zou zijn.

“Nee; het was net voor het avondeten. Ik was op jacht geweest en ging naar de bibliotheek om hem te vertellen waar ik geweest was. Toen was alles nog goed met hem, want hij praatte, maar het werd al donker en ik kon zijn gezicht niet zien. Ik was denk ik nog geen tien minuten weggeweest om mij om te kleden, maar toen ik beneden kwam was hij achterover in zijn stoel gezakt. Ik zag wel dat hij niet sliep — ik belde — en toen Arnaud kwam, wisten we hoe het was.” Zijn stem werd zacht door sterke emotie.

“Is hij nog weer bij bewustzijn geweest?”

“Ja, dat was de enige troost,” zei Guy emotioneel. “Na de aderlating leek hij wakker te worden. Hij kon niet praten of bewegen, maar hij keek mij aan — of — ik weet niet wat ik had moeten doen.” De laatste woorden waren bijna onhoorbaar door de stroom van tranen die hij tevergeefs probeerde tegen te houden en hij wendde zich af om ze te verbergen, maar zag dat die van mevrouw Edmonstone ook snel stroomden.

“Je had alle reden om veel van hem te houden!” zei zij, zodra ze weer iets kon zeggen.

“Inderdaad, inderdaad, dat had ik.” En na een lange stilte — “Hij was alles voor mij, alles, vanaf het eerste moment dat ik mij iets kan herinneren. Hij liet mij mijn ouders nooit missen. Ik zal nooit ten volle weten of beseffen wat hij allemaal gedaan heeft om mij een plezier te doen en mijn wensen te vervullen, hoe hij over mij waakte en voor mij zorgde en geduld met mij had.”

Hij sprak in korte afgemeten zinnen en met intens gevoel. Mevrouw Edmonstone was erg ontroerd door zoveel genegenheid bij iemand waarvan gezegd werd dat hij altijd zeer streng behandeld was. Zij had

veel medelijden met de eenzame jongen, die in één persoon zijn hele familie verloren had.

“Als de eerste pijn van het plotselinge verlies voorbij is,” zei zij, “zul je graag aan de liefde die jij zo weet te waarderen terugdenken.”

“Als ik het maar geweten had!” zei Guy. “Maar daar was ik, onbesuisd, roekeloos, onverschillig voor zijn zorgen, opstandig tegen — o, wat zou ik er niet voor over hebben dat alles goed te maken!”

“Dat is wat we allemaal voelen bij een verlies als dat,” zei mevrouw Edmonstone. “Er is er altijd veel dat we graag anders hadden gewild, maar ik weet zeker dat je het genoeg mag hebben te weten dat jij zijn grote troost was.”

“Dat was wat ik had moeten zijn.”

Zij wist dat zijn houding een en al afhankelijkheid en liefde toonde en probeerde iets in die zin te zeggen, maar hij wilde niet luisteren.

“Dat is het ergste van alles,” zei hij, “en u moet niet zomaar alles geloven wat over mij gezegd wordt. Zij zouden mij al prijzen als ik iets minder dan een bruto was.”

Er viel een stilte en mevrouw Edmonstone dacht na over een woord van troost. Opeens keek Guy vol verwachting op: — “Ik wil u iets vragen — een grote gunst — maar u geeft mij er zelf de moed voor. U ziet hoe ik alleen achtergebleven ben — u weet hoe weinig ik mezelf kan vertrouwen. Wilt u mij bij de hand nemen — mij met u laten praten — en mij vertellen als ik het mis heb, zo rondit alsof ik Charles ben? Ik weet dat ik veel vraag, maar u kende mijn grootvader, en ik vraag het in zijn naam.”

Zij reikte hem haar hand en antwoordde, met tranen in de ogen: “Ja, dat zal ik doen als ik er reden voor zie.”

“Ik mag er dus op vertrouwen dat u het mij zult zeggen als ik te heftig word? En vooral zodra u merkt dan ik mijn zelfbeheersing verlies? — Dank u; u weet niet wat een opluchting dat is!”

“Maar je moet niet denken dat je er alleen voor staat. Je bent nu één van ons.”

“Ja; omdat u die belofte gedaan hebt,” zei Guy; en voor het eerst zag zij de volle pracht van zijn glimlach — een mengeling van liefelijkheid en glans waar oog en wenkbrauw bijna evenveel aan deelnamen als de lippen. Dat alleen zou haar hart hebben gewonnen.

“Ik moet je zien als een soort neef,” voegde zij er vriendelijk aan toe. “Ik heb veel over jou gehoord door mijn broer.”

“O!” riep Guy, terwijl hij opveerde. “Aartsdiaken Morville was altijd zo aardig voor mij. Ik herinner me hem nog heel goed!”

“Ah! ik wilde wel” — daar stopte zij even en voegde eraan toe: — “het is niet goed zulke dingen te wensen — en Philip lijkt veel op zijn

vader.”

“Ik ben heel blij dat zijn regiment zo dichtbij is. Ik wil hem graag beter leren kennen.”

“Jij hebt hem op Redclyffe leren kennen toen hij daar logeerde?”

“Ja,” zei Guy, terwijl hij een kleur kreeg, “maar ik was toen nog een jongen en een heel domme, eigenzinnige jongen. Ik ben blij hem weer te ontmoeten. Wat een knap ogende persoon is hij wel niet!”

“We zijn allemaal erg trots op hem,” zei mevrouw Edmonstone glimlachend. “Ik denk niet dat er ook maar één moment zorg over hem geweest is sinds hij geboren werd.”

Het gesprek werd onderbroken door het geluid van Charles' krukken, die langzaam de gang passeerden. Guy sprong op om hem op zijn rustbank te helpen en haastte zich toen zonder iets te zeggen naar boven.

“Mamma, *tête-à-tête* met de zwijger!” riep Charles uit.

“Ik zal je niet alles zeggen wat ik van hem denk,” zei zij terwijl ze de kamer verliet.

“Hm!” zei Charles bij zichzelf. “Dat betekent dat mijn moeder hem heeft geadopteerd en bang is dat ik haar zal uitlachen of meteen een hekel aan hem zal krijgen, wetend dat ik minachting heb voor helden en heldenverering. Het is een waar genoegen te zien dat Philip nu wat op de achtergrond raakt en als het mogelijk zou zijn niet meer zoveel over zijn volmaaktheden te horen, zou ik er vrede mee hebben. Als ik dacht dat deze jongen uit hetzelfde hout gesneden was, zou ik er geen aandacht aan geven. Toch geloof ik niet dat hij die haviksogen voor niets heeft!”

Die haviksogen, zoals Charles die noemde, straalden vanaf die dag met nieuwe glans en hun eigenaar begon meer belangstelling te tonen voor wat er om hem heen gebeurde. Laura was erg geamuseerd door een klein gesprekje dat zij op een dag met hem had toen een groep jonge burenlachters en onzin uitkraamde rondom de rustbank van Charles. Hij zat er in stilte een eindje van af en zij nam tijdens het luide lachen de gelegenheid waar om te zeggen: “Denk je dat dat niet echt gepast is?” Toen hij met een snelle, vragende blik naar haar keek:

“Wees niet bang dat te zeggen. Philip en ik zijn het er meestal over eens dat het jammer is zoveel tijd te verdoen met lachen om niets — om zoveel onzin.”

“Is het onzin?”

“Ja, luister maar — nee, luister maar niet, het is te onzinnig.”

“Onzin moet wel iets heel bijzonders zijn als mensen er zo blij van worden,” zei Guy bedachtzaam. “Kijk eens naar hen; zij zijn als — niet als een plaatje — dat heeft geen leven — maar een droom — of